

Rapportage

Onderzoek Sinterklaasviering in het basisonderwijs

DUO Onderwijsonderzoek & Advies
drs. Liesbeth van der Woud
Maaïke Hootsen, MSc

Utrecht, december 2017

Postbus 681
3500 AR Utrecht
Telefoon: 030 263 10 80
e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	2
2	ONDERZOEKSOPZET	3
3	RESULTATEN	5
	BIJLAGE 1 - VERANTWOORDING RESPONS EN HERWEGING	8
	BIJLAGE 2 – ANTWOORDEN OP DE OPEN VRAGEN	10

1 INLEIDING

Sinterklaas is weer in het land. DUO Onderwijsonderzoek & Advies is benieuwd of en op welke wijze het sinterklaasfeest gevierd wordt op de basisscholen en in hoeverre de 'zwartenpietendiscussie' invloed heeft gehad op de keuzes over de invulling van het feest op school. Om dit te achterhalen voerde DUO Onderwijsonderzoek & Advies een onderzoek uit naar de viering van het sinterklaasfeest in het basisonderwijs.

De doelstelling van dit onderzoek luidt:

Het verkrijgen van inzicht in de sinterklaasviering in het basisonderwijs en de eventuele invloed van de 'zwartenpietendiscussie' hierop.

In dit onderzoek komen de volgende thema's aan bod:

1. Op welk deel van de basisscholen wordt het sinterklaasfeest gevierd?
2. Wordt het sinterklaasfeest gevierd met Sinterklaas en/of pieten (en welk 'soort' pieten)?
3. Heeft de 'zwartenpietendiscussie' invloed gehad op de manier waarop het feest gevierd wordt?
4. Is er discussie op de basisscholen geweest over 'het soort piet' dat tijdens het sinterklaasfeest wordt ingezet?

2 ONDERZOEKSOPZET

Het onderzoek naar de sinterklaasviering in het basisonderwijs is een **kwantitatief** onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd onder de volgende onderzoeksgroep: **Directeuren Basisonderwijs**.

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is online uitgevoerd in de periode van 20 november t/m 1 december 2017.

Het online veldwerk is als volgt verlopen:

- Voor het realiseren van de respons hebben we gebruik gemaakt van ons Online Panel Directeuren Basisonderwijs (een panel met directeuren die regelmatig voor ons onderwijsrelevante online vragenlijsten invullen).
- Directeuren hebben een e-mail van ons ontvangen met het verzoek de online vragenlijst in te vullen.

De technische realisatie van het online veldwerk is door DUO Onderwijsonderzoek & Advies in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged.

Responsverantwoording

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de behaalde respons.

Onderzoeksgroep	Benaderd	Vragenlijst volledig ingevuld	Responspercentage
Directeuren Basisonderwijs	1.602	400	25%

De respons is representatief naar schoolgrootte, vakantieregio (Noord, Midden en Zuid) en denominatie (Openbaar, Rooms Katholiek, Protestants Christelijk en overig). Zie bijlage in dit rapport voor een nadere toelichting hierop.

Leeswijzer

In deze rapportage hebben we de resultaten zoveel mogelijk in grafieken weergegeven. Waar relevant en mogelijk is gekeken naar regionale verschillen met behulp van de Nielsen indeling. Wanneer we in de rapportage de term 'Nielsen I' gebruiken, wordt hiermee bedoeld op de drie grote steden plus randgemeenten:

Nielsen I: de drie grote steden plus randgemeenten, Amsterdam (plus Diemen, Ouder-Amstel, Landsmeer, Amstelveen), Rotterdam (plus Schiedam, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard) en 's Gravenhage (plus Leidschendam, Voorburg, Rijswijk, Wassenaar, Wateringen).

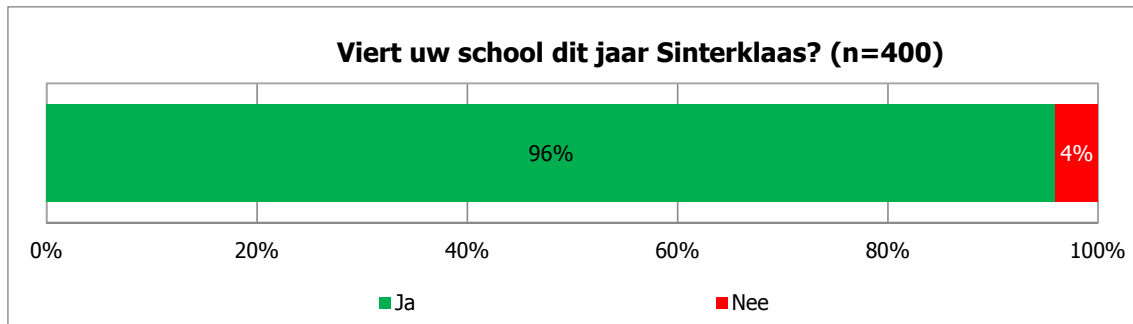
Als het gaat om de open antwoorden (bijvoorbeeld toelichtingen op een gegeven antwoord) zijn deze, indien er sprake is van een 'rode draad' in deze rapportage, opgenomen als 'meest genoemde' toelichtingen, redenen, enzovoort.

Voor een compleet overzicht van open antwoorden verwijzen we u naar bijlage 2 achterin de rapportage.

3 RESULTATEN

Op de meeste scholen wordt Sinterklaas gevierd

De overgrote meerderheid van de ondervraagde basisschooldirecteuren (96%) geeft aan dit jaar Sinterklaas te vieren op school. Degenen die het sinterklaasfeest niet vieren geven aan dat dit wegens de identiteit c.q. de achtergrond van de school niet gevierd wordt.

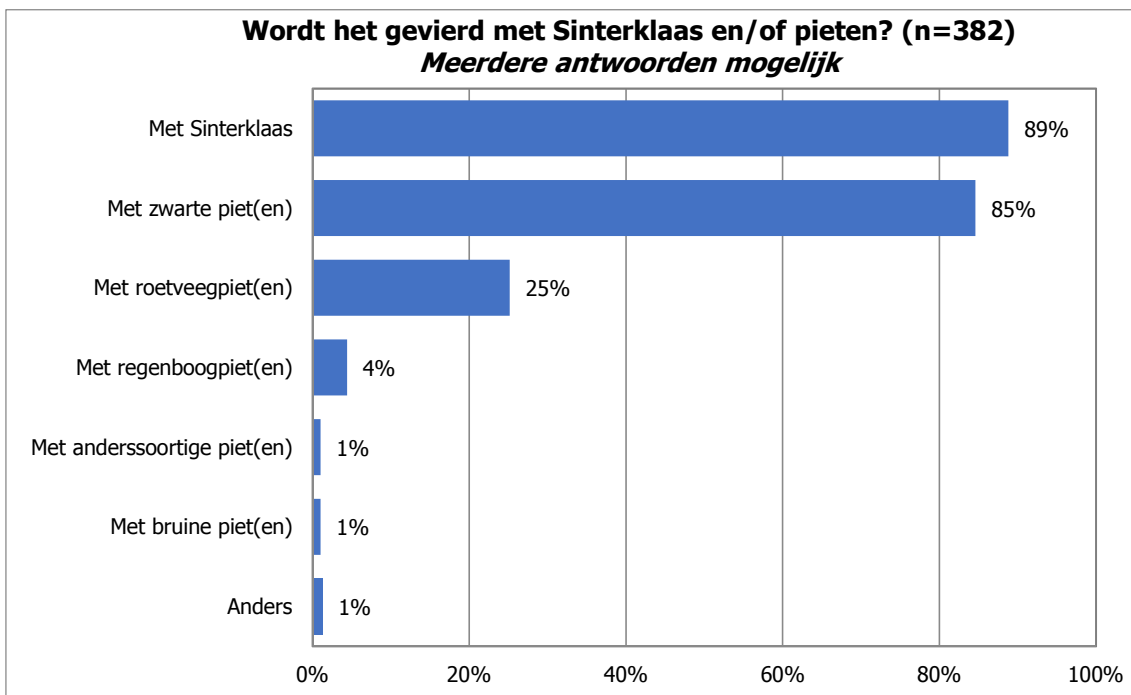
De meeste scholen vieren het Sinterklaasfeest met een Sinterklaas en zwarte piet(en)

De respondenten die aangeven dit jaar Sinterklaas te vieren op school, is vervolgens gevraagd of zij dit vieren met een Sinterklaas en/of pieten. De overgrote meerderheid (89%) viert het Sinterklaasfeest met Sinterklaas. Ook zwart(e) piet(en) zijn veelal aanwezig tijdens de Sinterklaasviering: 85% van de directeuren geeft aan dat het feest gevierd wordt met zwarte piet(en). Daarnaast geeft een kwart van de directeuren (25%) aan dat er (ook) één of meerdere roetveegpieten aanwezig zijn op het Sinterklaasfeest. Regenboogpieten maken soms ook deel uit van de Sinterklaasviering, hoewel dit antwoord door 'slechts' 4% van de directeuren wordt gegeven.

De drie grote steden vieren Sinterklaas veel vaker met 'roetveegpieten' en minder vaak met 'zwarte pieten'

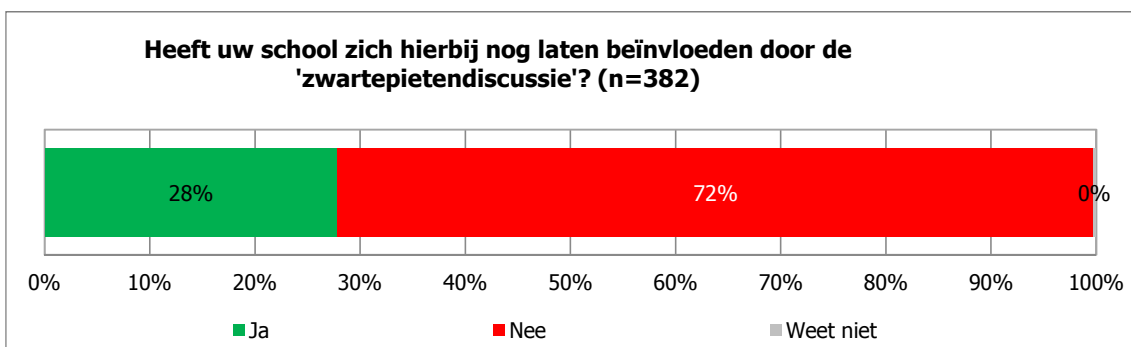
Wanneer we kijken naar de antwoorden van directeuren uit de verschillende Nielsen districten, zijn er duidelijke verschillen zichtbaar in 'het soort pieten' dat aanwezig is tijdens de Sinterklaasviering. Van de directeuren uit Nielsen district I (de drie grote steden plus randgemeenten) geeft 17% aan dat er zwarte pieten aanwezig zijn op het feest, terwijl dit percentage in de overige districten minimaal 83% bedraagt en gemiddeld 89%.

Het tegenovergestelde zien we bij de inzet van 'roetveegpieten'. Van de directeuren uit Nielsen district I geeft 84% aan dat er 'roetveegpieten' aanwezig zijn op het feest, terwijl dit percentage in de overige districten maximaal 32% bedraagt en gemiddeld 21%.

Ruim een kwart van de scholen is beïnvloed door de 'zwartepietendiscussie'

Van de bevroegde directeuren geeft 28% aan dat hun school zich heeft laten beïnvloeden door de 'zwartepietendiscussie'. Onder directeuren uit Nielsen district I ligt dit percentage veel hoger, namelijk op 71%. Binnen de overige districten bedraagt dit percentage *maximaal* 33% en gemiddeld 25%.

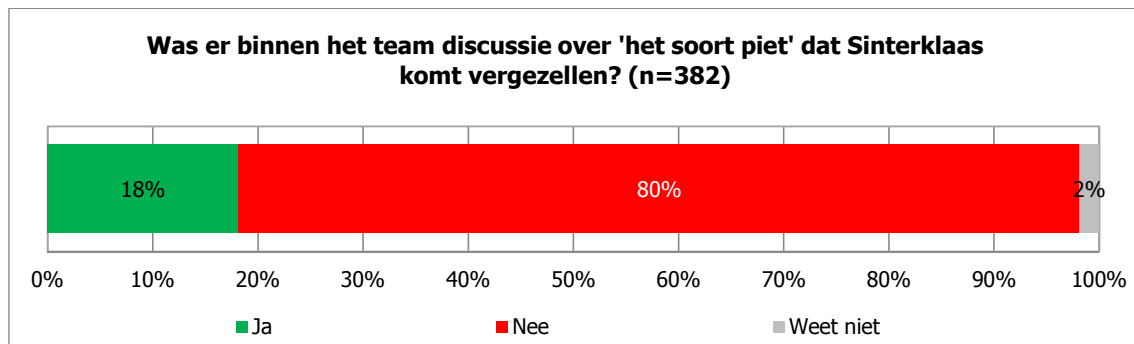
De directeuren die aangeven dat hun school zich heeft laten beïnvloeden door de 'zwartepietendiscussie', is gevraagd op welke manier dit is gebeurd. De meest genoemde antwoorden op deze (open) vraag zijn (in willekeurige volgorde):

- Het uiterlijk van de piet(en) is aangepast.
- Beleid vanuit gemeente of bestuur is overgenomen.
- Er is gediscussieerd binnen de school, maar er zijn geen aanpassingen gemaakt.
- De school volgt de landelijke tendens/ het sinterklaasjournaal.

Voor een compleet overzicht van de gegeven antwoorden verwijzen we naar bijlage 2 van dit rapport.

Op bijna één op de vijf scholen was er binnen het schoolteam discussie over 'het soort piet'

De directeuren is tevens gevraagd of er binnen het team discussie was over 'het soort piet' dat Sinterklaas komt vergezellen tijdens de Sinterklaasviering. Hieruit blijkt dat dit bij 18% van de basisscholen het geval was. De verschillen tussen Nielsen district I en de overige districten zijn niet significant.

De directeuren die aangeven dat er binnen het team discussie was over 'het soort piet' dat Sinterklaas komt vergezellen, is gevraagd waar deze discussie over ging. De meest genoemde antwoorden op deze (open) vraag zijn (in willekeurige volgorde):

- Of de kleur van de pieten aangepast moet worden.
- Dat het team liever een zwarte piet ziet.
- Of de huidige piet voor sommigen kwetsend is.

Een volledig overzicht van de door directeuren genoemde antwoorden hebben we opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 1 - VERANTWOORDING RESPONS EN HERWEGING

De gerealiseerde netto-respons van directeuren is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie, vakantie regio en schoolgrootte. Verschillen van de netto-respons ten opzichte van de populatie zijn door middel van een herweging geëlimineerd (zie de laatste twee kolommen).

De respons op de kenmerken denominatie, vakantie regio en schoolgrootte ziet er als volgt uit:

Kenmerk	Verdeling in de netto-respons Directeuren n=400	Werkelijke verdeling basisonderwijs	Wegingsfactor Directeuren
Denominatie			
Openbaar	28%	35%	1,26
Protestants	28%	24%	0,86
Rooms Katholiek	32%	28%	0,88
Anders	13%	13%	1,04
Vakantieregio			
Noord	39%	40%	1,03
Midden	33%	30%	0,91
Zuid	28%	30%	1,06
Aantal leerlingen			
200 leerlingen of minder	52%	59%	1,13
201 leerlingen of meer	48%	41%	0,86
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	

Van de basisscholen in Nederland bevindt 8% zich in Nielsen district I. In de netto-respons van het onderzoek is dit 6% (n=25 basisschooldirecteuren).

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges die op elk steekproefonderzoek van toepassing zijn, is een tabel opgenomen waarin bij verschillende netto-respons-aantallen de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
25	19,5%	17,0%	11,7%
50	13,9%	12,0%	8,3%
100	9,8%	8,5%	5,9%
400	4,9%	4,3%	2,9%
600	4,0%	3,5%	2,4%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van n=400 dient er bij een uitkomst van bijvoorbeeld '50% van de directeuren basisonderwijs is het wel eens met stelling X en 50% niet' rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen 45,1% (50% -/ 4,9%) en 54,9% (50% + 4,9%).

BIJLAGE 2 – ANTWOORDEN OP DE OPEN VRAGEN

Vraag 2

Indien uw school geen Sinterklaas viert dit jaar, waarom niet?

Antwoorden:

- Nog nooit gedaan
- Past niet bij identiteit van onze school
- Omdat dit niet bij onze school past.
- Wij zijn een school in Grou en wij vieren hier in Grou in februari Sint Piter (een enigszins vergelijkbaar feest)
- Vanwege onze reformatorische identiteit besteden we liever de aandacht aan Kerst.
- Als reformatorische school vinden wij dit niet passend bij onze identiteit.
- I.v.m. Identiteit van de school (Reformatorische school)
- Past niet bij denominatie
- Past niet binnen de identiteit van de school
- Privé aangelegenheid. Als school staat onderwijs op de eerste plaats. Sinterklaas sluit bij veel van onze gezinnen niet aan bij de identiteit.
- Om pedagogische en identiteit redenen.
- Zijn al zoveel prikkels voor kinderen. We kiezen voor rust om onderwijs te geven. Bovendien willen we vanuit christelijk oogpunt alle nadruk leggen op kerst.
- Vanuit onze identiteit vinden we het niet passend binnen onze school.
- We focussen op het kerstfeest.
- Sint Klaas vieren ze thuis
- Het is al onrustig genoeg in december. :-)
- Doen we nooit. Dit hoort in de thuissituatie.
- Past niet bij onze identiteit en nu het gezeur over Zwarte Piet zijn we er blij om dat we er niet aan mee doen.
- Past niet bij onze identiteit!
- Identiteit
- Om levensbeschouwelijke redenen.

Vraag 4

Heeft uw school zich hierbij nog laten beïnvloeden door de 'zwartepietendiscussie'? Zo ja, op welke manier?

Meest voorkomende antwoorden:

- Het uiterlijk van de piet(en) is aangepast.
- Beleid vanuit gemeente of bestuur is overgenomen.
- Er is gediscussieerd binnen de school, maar er zijn geen aanpassingen gemaakt.
- De school volgt de landelijke tendens/ het sinterklaasjournaal.

Antwoorden:

- Aansluiten bij de intocht van de gemeente.
- Advies van gemeente dat door bevoegd gezag is overgenomen
- Advisering vanuit het bestuur
- Anderen mogen geen gevoel van racisme krijgen bij het feest
- Beleid op bestuursniveau
- Bep uiterlijke kenmerken laten we nu weg
- Bewust met ouders bij stil staan of we iets wilden aanpassen
- Bewuste keuze gemaakt rekening houdend met de schoolpopulatie
- Bewustwording en zoeken om naar een wijze van vieren te gaan die niet kwetsend is, al geven ouders en kinderen bij mij op school niet aan gekwetst te zijn. Integendeel
- Bovenschools standpunt in deze bepaald
- Bruine pieten, geen knalrode lippen
- De komst van bruine en roetveegpieten
- De minderheid wint niet bij ons dus democratisch
- De pieten zijn meer bruin dan zwart.
- Discussie gevoerd; standpunt bepaald
- Discussie is meningsvormend is besluitvormend (mooi kinderfeest!)
- Door aanpassing uiterlijk zwarte piet
- Door af te haken bij sinterklaasjournaal en door de nadruk nog meer te leggen op zwarte piet
- Door de keuze voor de piet goed te overwegen.
- Door slavernijverleden te bespreken en de oorsprong van sinterklaas
- Dorp waarin we wonen en de leerkrachten worden erg boos van witte/roetveeg pieten. Ga al langere tijd met ze hierover in discussie, maar ik wil de boel niet op de spits jagen.
- Enkele roetveegpieten
- Er geldt een bestuursbrede afspraak om de specifieke kenmerken van zwarte piet in 3 jaar tijd te normaliseren (rode lippen, grote oorringen, enz.)
- Er is beleid gemaakt door onze stichting
- Er is over gepraat, maar hier is gekozen voor het doorgaan zoals we gewend zijn.
- Er is over gesproken hoe wij dit op school vorm gaan geven.
- Er is tenminste overwogen welke kleur de pieten moeten hebben.
- Er is uitgebreid over gesproken, maar het heeft verder geen consequenties gehad.
- Erkennen de gevoelens van mensen die moeite hebben met zwarte piet; dus nu roetveegpiet
- Erover in gesprek gaan met de ouderraad
- Geen 'kenmerkende' tekeningen of foto's van zwarte piet in de nieuwsbrief of op werk/kleurplaten
- Geen aanstootgevende pietenfiguren op pakjes en in de klassen
- Geen dikke rode lippen meer en geen oorringen meer. We gaan langzaam 'verkleuren'.
- Geen discriminatie

- Geen zwarte pieten meer
- Geen zwarte pieten, maar roetveegpieten, stroopwafel pieten
- Geen zwarte schmink meer gebruiken
- Geleidelijke aanpassing naar roetveegpieten erbij
- Gemeente Amsterdam/bestuur heeft besloten voor de scholen; roetveeg
- Gesprek gevoerd en uitslag is piet is zwart in ons dorp
- Gesprek met team en or
- Gesprek met team; ouders en schoolmening in nieuwsbrief
- Gesprek wat willen wij als school?
- Gesprekken met, team, ouders en MR heeft doen besluiten te gaan voor een klassieke intocht
- Groepen mensen mogen zich niet beledigd voelen.
- Het bestuur heeft het standpunt van de kinderombudsman overgenomen en aangegeven dat alle scholen in de stichting werken met roetveegpieten
- Het is bespreekbaar gemaakt in de school, school heeft iom ouders standpunt ingenomen
- Het is onze plicht om aandacht te geven aan de herkomst en aan het slavernijverleden
- Het sinterklaasfeest moet leuk zijn voor alle kinderen.
- In gesprek gegaan met ouders en kinderen
- In het eerste jaar van de discussie hebben we onze pieten veranderd, de ogen waren geopend
- In voorgaande jaren discussie gevoerd met ouders in MR en ov
- Ingespeeld op sinterklaasjournaal
- Intern gesprek hierover
- Jaarlijks afstemmen met het team hoe we er voor de kinderen een mooi feest van kunnen maken, passend binnen de gevoerde discussie en de daarbij behorende sentimenten
- Je hebt het er met elkaar over
- Kritisch, in gesprek met de commissies, volgen van de ontwikkelingen
- Meegenomen, nu geen draagvlak voor verandering
- Met bestuur en alle scholen gezamenlijk standpunt ingenomen
- Met de kinderen (leerlingenraad) gesproken; zij willen zwarte (bruine)piet die b
- Naast 2 zwarte, nu ook 1 roetveegpiet
- Naast de bruine piet ook een veegpiet
- Nieuwe dialoog en visie vastgesteld
- Onze pieten hebben een bruine kleur en geen stereotype opmaak (oorbellen, rode lippen e.d.)
- Or en MR hebben besloten om mee te gaan met de stad Amsterdam en de verschijningsvorm van piet aldaar
- Over gaan nadenken, gesprekken aangegaan.
- Overleg met de dorpsraden gehad
- Overwegend wat een goede keuze is voor onze school
- Roetveeg pieten
- Roetveegpieten nemen deel.
- Teamdiscussie / gesprek met evt. Betrokkenen
- Uit respect ook roetveegpieten toegevoegd
- Uiterlijk is aangepast.
- Uitvoerig over gesproken
- Vasthoudend aan zwart piet!
- Versterkt in mening dat zwarte piet moet blijven vanwege de non-discussie met niet relevante argumenten
- Volgen de plaatselijke trend en die is gelukkig traditioneel zwart
- Volgen het sinterklaasjournaal/de landelijke ontwikkelingen
- Volgend jaar 'veeg' pieten
- Volharden in ons traditionele sinterklaasfeest
- Vorig jaar keuze gemaakt

- Vorig jaar met een zeep-maak-wedstrijd al wat roet weg laten wassen
- Vorige jaar roetveegpieten geïntroduceerd
- We draaien mee met het algemene beeld.
- We hebben een kleine upgrade gedaan. Er waren voor- en tegenstanders. Geen van de ouders heeft er een punt van gemaakt of heeft zich bij de directie gemeld. Wij hebben het vertrouwen van de ouders en daar handelen we naar.
- We hebben een standpunt in genomen die ondersteund wordt door de MR en is gedeeld met de ouders
- We hebben gehoord en vinden die niet belangrijk
- We hebben gekozen voor een nieuwe vorm van piet
- We hebben het besproken
- We hebben nagedacht of zwarte piet racisme is of niet en zijn tot de conclusie gekomen dat zwarte piet een fabelfiguur is net als de sint. We willen de discussie zo houden. De kerstman heeft ook geen echte elfjes
- We hebben ons standpunt als school bepaald
- We proberen aan te sluiten bij de landelijke tendens.
- We proberen neutraal te zijn en ons niet te mengen in de discussie.
- We volgen de richtlijnen in Amsterdam
- We willen een viering die voor zoveel mogelijk mensen als leuk wordt ervaren
- Wij hebben een paar jaar geleden gekozen voor het aanpassen van het uiterlijk van piet langs de weg der geleidelijkheid.
- Wij hebben in het team bespreken wat goed en duidelijk is voor de kinderen.
- Wij hebben oog voor het zich gediscrimineerd kunnen voelen van anders gekleurde medelanders
- Wij respecteren ieders mening en het verdriet dat er bij onze gekleurde ouders rondom dit thema leeft. Naar elkaar luisteren en begrijpen zorgt voor een weloverwogen besluit. Het gesprek met kinderen aan gaan is ook belangrijk geweest
- Wij vinden dat een kinderfeest voor elk kind een feest moet zijn, wij willen niemand kwetsen
- Wij volgen de richtlijnen van sinterklaas journaal
- Wij volgen het beleid van de gemeente hierin.
- Wij volgen het beleid van onze stichting
- Wij volgen het sinterklaasjournaal
- Wij willen langzaam meebewegen naar minder zwarte pieten
- Zwart kan anno 2017 in Amsterdam niet meer en ik ben de discussie zat

Vraag 5

Was er binnen het team discussie over 'het soort piet' dat sinterklaas komt vergezellen? Zo ja, waar ging die discussie over?

Meest voorkomende antwoorden:

- Of de kleur van de pieten aangepast moet worden.
- Dat het team liever een zwarte piet ziet.
- Of de huidige piet voor sommigen kwetsend is.

Antwoorden:

- Aansluiten bij de intocht van het dorp: daar zwarte Pieten, wij ook zwarte pieten. Geen gekleurde of witte Pieten
- Al dan niet discriminerend voor de kinderen met een bruine huidskleur
- Cultuur/de bezwaren die er werden gemaakt. Ook nagevraagd bij donkergekleurde kinderen. Die hadden er overigens geen last van.
- De vraag was of we überhaupt zonder Pieten het feest wilden vieren
- Geen discussie, wel een gesprek. Wij vinden dat wij als school een modelfunctie hebben en open moeten staan voor ontwikkelende verhoudingen tussen mensen / binnen de (globaliserende) samenleving
- Geen witte pieten
- Geven we de (slechts een paar) klaagouders hierin hun zin? Of moeten we rekening houden?
- Gewenste aanpassing zonder het verhaal onrecht te doen
- Herijking standpunt
- Het team ziet liever zwarte pieten
- Hoe de pieten eruit moeten zien, gevoed door de vraag vanuit ouders
- Hoe kunnen we het anders doen.
- Hoe zwart moet piet zijn
- Houden we de traditie vast en wat vinden ouders.
- Idem
- In hoeverre we piet moeten veranderen om tegemoet te komen aan gevoelens van anderen
- Inhoudelijk; wat gaan we doen?
- Is Sinterklaas een cultuurfeest wat altijd met beslist een zwarte Piet gevierd moet worden of kunnen we dit door vele mensen als negatief ervaren element er ook uithalen.
- Ja enigszins afhankelijk van Sinterklaasjournaal
- Ja maar meer de onzin van de discussie
- Kinderen associëren Piet niet met slaven maar vinden het juist een heel mooie baan
- Leerkrachten spreken zich sterk uit voor zwarte piet
- Mee of niet mee met verandering
- Meer soorten Pieten
- Men vind de hele discussie belachelijk en ons cultureel erfgoed aantasten, maar is van mening dat kinderen veel op tv zien en we volgen het sinterklaasjournaal
- Men vond het overwegend nonsens en niet de moeite waard om daarvoor maatregelen te treffen.
- Meningsvorming
- Moeten we ook kleur verschieten met Pieten
- Moeten wij afstappen van zwarte piet door de discussie elders in het land?
- Nee, maar we willen wel aansluiten bij het feest van de intocht van het eigen dorp
- Niet iedereen wilde veranderen naar bijvoorbeeld bruin of roetvegen
- Niet zozeer discussie, wel gesprek.

- Of er op school wel zwarte pieten komen, dat door de discussie het feest verloren gaat
- Of er pieten komen en welke dan
- Of we er in mee moesten gaan of niet
- Over dat de discussie wel erg ver gaat/ging. Maar er is begrip voor de mensen die zich aan een zwarte Piet storen. De discussie is alleen een te groot ding geworden
- Piet is de hulpvaardige metgezel van de Sint
- Pieten moeten wel zwart zijn ;)
- Roetpiet
- Roetveeg of zwart.
- Roetveeg of zwart/bruin
- Sinterklaasjournaal of Amsterdam?
- Slavernij verleden en oorsprong van Sinterklaas en zwarte Piet
- Standpunt innemen
- Team wil vasthouden aan traditie
- Traditie versus buitensluiten
- Uiterlijke verschijning van Zwarte Piet in de loop der jaren aangepast.
- Unaniem over eens dat je een traditie niet hoeft te verbreken
- Volgen we het Sinterklaasjournaal?
- Volgen wij de pieten in de gemeentelijke intocht? Ja.
- Voor en tegen zwarte piet
- Wat een onzin, is een kinderfeest.
- Wat is de traditie? Wat zijn de argumenten? Welke hebben de voorkeur? Delen we die?
- Wat vraagt onze schoolpopulatie
- Wel of geen zwarte piet
- Wel of geen zwarte piet, hoe zwart of hoe niet zwart
- Wel of niet roetveegpiet toevoegen
- Wel of niet zwart - hoe belangrijk dat is voor kinderen en ouders
- Wel of niet zwarte pieten of roetveegpieten.
- Wel/geen roetveegpieten toevoegen
- Wel/niet
- Welke kleur / zwart / roetveegpieten
- Welke kleur de pieten zouden krijgen
- Wisselende opvattingen, ouderraad stemt ook mee
- Zwart of anders
- Zwarte pieten of veegpieten
- Zwarte pieten, was niet van deze tijd, kunnen we samen voor een manier van piet voor gaan waar iedereen zich in kan vinden.